

cej sodalisek dało odpowiedzi na kwestjonariusze osobiste. Wyjątek stanowią sod. tarnowska, łączycka i sandomierska. Już i to jednak daje nam piękne cyfry, żeby tylko wymienić łączną liczbę urządzanych dla innych organizacyj rekolekcji, których było 71. Na osobnym miejscu podajemy zestawienie robót kościelnych, wykonanych przez wszystkie sodalacje dla ubogich kościołów na kresach. Pomimo niechęci do sprawozdań osobistych i nieżyliwego przyjęcia tych kwestjonariuszy, uznają panie ich pożytek. Wywiązuje się od razu dyskusja nad tem, co powinno odróżniać sodalacje od innych stowarzyszeń religijnych; wynika z niej, że pierwszym obowiązkiem sodalisek jest pielęgnowanie życia wewnętrznego, a więc gorliwe wypełnianie obowiązków sodalicyjnych, podtrzymujących i rozwijających to życie nadprzyrodzone. Takimi obowiązkami są odprawianie dorocznych trzydniowych rekolekcji, a nie zadawanie się jednym dniem skupienia, lub dwudniowymi rekolekcjami (par. 60 nowych Ustaw), dalek idące do odprawiania stałego rozmyślenia (par. 71). uświadomienie sobie, że każda sodaliska powinna dążyć nie tylko do powszedniej i przeciętnej cnoty, ale o ile być może, i do doskonałości chrześcijańskiej (par. 70).

W drugi dzień Zjazdu odprawił Mszę św. Najprzew. ks. Arcybiskup Bolesław Twardowski; raczył on pozostać na wspólnym śniadaniu i wziąć udział w posiedzeniu, na którem złożył Mu Związek życzenia z okazji 50-lecia Jego kapłaństwa. Arcypasterz przemówił bardzo serdecznie, wskazując na kierunki, w jakich należy dziś energicznie pracować, osobiście w dziedzinie, katolickiego wychowania. Moderator Związku, O. Franciszek Kwiatkowski, wypowiedział skolei referat na temat „Szkoła Wyznaniowa“, w którym uzasadnił głęboko potrzebę i konieczność szkoły wyznaniowej. Dyskusja ujawniła różne bolączki stosunków w szkołach, jak stosunek dzieci chrześcijańskich do dzieci żydowskich, nieodpowiednia lektura szkolna, niski poziom w nauczaniu religii, brak aktywności w komitetach rodzicielskich, które ograniczają swą działalność do akcji charytatywnej. Reasumując dyskusję, O. Moderator, stwierdza, że należy o ile możności odłączać się od złego środowiska, występować solidarnie i donosić władzy o wszystkim, co się nieodpowiedniego dzieje w szkołach, a w sprawie szerzonych pism pornograficznych zwracać się do starostów miejscowych, powołując się na wydany świeżo dekret o tępieniu pornografii.

Popołudniu drugi referat zjazdowy wygłosił ks. prof. Dr. Gerstmann o „Wychowaniu religijnem młodzieży w szkole polskiej“. Cenny ten i pełen wskazówek praktycznych

referat zamieszczamy z wdzięcznością w bieżącym numerze „Dworu Marji“.

Trzeci referat odczytała p. Zofja Włodkowa na temat „rozwijania czynnika kobiecości u naszych córek“. Panie poruszają w dyskusji trudność pojęcia z ludźmi, o pojęciach i sposobach życia odstępujących zupełnie od nauki Kościoła, jak przeciwdziałać „świadomemu macierzyństwu“, jak ograniczać zbytnią swobodę letników po dworach, jak wyrabiać idealizm u dzieci, jak dać młodzieży żeńskiej pełnię życia i pełnię tego, czego dzisiejsza epoka wymaga.

W ostatni dzień Zjazdu przystąpiono do wyborów; na sekretarkę Związku wybrano ponownie p. Włodkową, redaktorką „Dworu Marji“ pozostała p. Antonina Gutowska, a skarbniczką p. Marja Helclowa.

Na zakończenie uchwalono tekst adresu do pana ministra Spraw Wewnętrznych, gen. Sławoj Składkowskiego, oraz szereg rezolucyj. Oto tekst adresu:

„XIII Zjazd Prezydentek 22 Sodalicyj Marjańskich Pań Wiejskich w Polsce, wyraża wielką wdzięczność Panu Premierowi za energiczne zarządzenie, mające na celu przeszkodzić zalewowi pornografii w Polsce i prosi Pana Premiera o podobne zarządzenia, któreby:

- 1) ukróciły zdżczenie obyczajowe na placach i placach publicznych;
- 2) zabroniły wspólnych konkursów gimnastycznych dla chłopców i dziewcząt.

Prosi nadto o wydanie dekretów:

a) przeciwbezbożniczych, zwłaszcza przeciw „Wolnomyślicielowi“ i „Blyskom Wolnomyślicielskim“, zawierającym w każdym prawie numerze bluźnierstwa, a również ataki przeciwpaństwowe, np. w artykułach o Konstytucji 3 maja;

b) przeciw zbrodniczym praktykom, niszczącym zawiązki życia ludzkiego i prowadzącym do wyludnienia Polski, a szerzącym się nagminnie już nawet po wsiach naszego Państwa“.

Przyjęto następujące rezolucje:

1. XIII. Zjazd związkowy Sodalicyj Pań Wiejskich zaleca poszczególnym Sodalicjom przestudjować zagadnienie szkoły wyznaniowej, podług artykułu O. Moderatora Związku, zamieszczonego w „Sodalisie“ na lipiec i sierpień 1935 r.

2. Wobec hasła Najprz. Episkopatu dla Akcji Katol. na rok przyszły, przerobić na zebraniach raz jeszcze Encyklikę „O wychowaniu“.

3. Stosując się do przestróg i zachęt Najprzew. Episkopatu polskiego, ogłoszonych po konferencji w dniach 26—28 maja 1936, zwalczać wszelkimi siłami wprowadzany system